

חלבו של שור הנסקל יוכיח – The suet of a stoned ox will prove it

OVERVIEW

The חכמים argued that we cannot derive חמץ from נותר (even though they are similar in that there is an אכילה והנאה and כרת by both of them), since we see that by the חלבו of a שור הנסקל (which is also כרת וענוש כרת) there is no שריפה. Our תוספות explains how the רבנן knew this.

asks: תוספות

הקשה רבינו יצחק בן אשר היא גופה נילף מנותר שיהא בשריפה¹ דדמי ליה -

The ריב"א asked that we should derive חלבו של שור הנסקל from נותר that it too should require שריפה since it is similar to נותר!

answers: תוספות

ותירץ דלא דמי ליה בבל תותירו:²

And the ריב"א answered that חלבו של שור הנסקל is not similar to נותר, regarding בל תותירו. Therefore we cannot derive חלבו של שור הנסקל from נותר.

SUMMARY

We cannot derive that חלבו של שור הנסקל is בשריפה, since it is not similar to נותר, for there is no בל תותירו by חלבו של שור הנסקל.

THINKING IT OVER

It is apparent that (even) at this point (where the חכמים asked חלבו של שור הנסקל [חמץ] for נותר is not similar to חלבו של שור הנסקל), the חכמים realized that חלבו של שור הנסקל is not similar to נותר (otherwise חששה"נ should also be בשריפה), since there is no בל תותירו by חששה"נ; the question is how could the חכמים offer a יוכיח from חששה"נ if it is different³ from נותר and חמץ?!⁴

¹ Why do the חכמים assume that חלבו של שור הנסקל is בשריפה (so they use it as a יוכיח to refute the חששה"נ of מה מצינו), perhaps (just as חמץ is בשריפה according to ר"י, so too) חלבו של שור הנסקל is also בשריפה for we derive it from נותר?!

² There is no rule in the תורה that we must eliminate the חלבו של שור הנסקל (as opposed to חמץ where the תורה writes בל יראה ובל ימצא [and תשביתו]). See 'Thinking it over'.

³ We can make the חששה"נ from נותר to חמץ as the גמרא makes on א, כה, where there can be no יוכיח from חששה"נ.

⁴ See מהרש"א.